

**МІНІСТЕРСТВО З ПИТАНЬ
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

Н А К А З

23.12.2010

м. Київ

№ 462

Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення програм (планів заходів) з благоустрою населених пунктів

Відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів» та на виконання пункту 4 розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.11.2009 № 1320-р «Про затвердження Національного плану дій щодо підвищення рівня благоустрою населених пунктів та прилеглих до них територій на 2010 - 2015 роки»

Н А К А З У Ю:

1. Затвердити Методичні рекомендації щодо розроблення програм (планів заходів) з благоустрою населених пунктів, що додаються.

2. Департаменту благоустрою, комунального обслуговування та міського електротранспорту (Ігнатенко О.П.) надіслати цей наказ до Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій для впровадження, використання у роботі і подальшого доведення до відома місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Шаповаленка В.Г.

**Перший заступник Міністра,
голова комісії з проведення
реорганізації Міністерства**

Г.М. Семчук

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом Міністерства
з питань житлово-комунального
господарства України
№ _____

**Методичні рекомендації щодо розроблення програм (планів заходів)
з благоустрою населених пунктів**

1. Загальні положення

1.1. Методичні рекомендації призначені для використання під час розроблення місцевих та регіональних програм (планів заходів) з благоустрою населених пунктів місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування.

1.2. Місцева програма (плани заходів) з благоустрою населених пунктів (далі Програма) – це комплекс завдань і заходів, спрямованих на розв'язання найважливіших проблем у сфері благоустрою населених пунктів, взаємопов'язаних та узгоджених за строками виконання, складом виконавців, ресурсним забезпеченням. Завдання та заходи Програми не повинні дублюватися іншими місцевими програмами.

1.3. Відповідальним виконавцем Програми може бути бюджетна або інша організація, яка є одержувачем бюджетних і позабюджетних коштів.

1.4. Рекомендовані стадії розроблення та виконання Програми:

- визначення завдань та заходів, що пропонуються для включення до Програми та результативних показників виконання, обсягів і джерел фінансування;

- експертиза проекту Програми;

- погодження та затвердження Програми;

- організація виконання завдань і заходів Програми та здійснення контролю за їх виконанням.

- підготовка та оцінка щорічних звітів про результати виконання Програми, а в разі потреби – проміжних звітів; здійснення обґрунтованої оцінки результатів виконання Програми та розробка пропозицій щодо

доцільності продовження тих чи інших завдань, включення додаткових завдань, уточнення результативних показників, обсягів і джерел фінансування, переліку виконавців, строків виконання Програми та окремих завдань.

Наведені у Рекомендаціях терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України: "Про благоустрій населених пунктів"; "Про охорону навколишнього природного середовища"; "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення"; "Про місцеве самоврядування в Україні"; "Про відходи"; "Про місцеві державні адміністрації"; "Про житлово-комунальні послуги"; "Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки»; "Про державні цільові програми".

2. Рекомендована структура Програми

2.1. Паспорт Програми містить основні дані (назва, дата прийняття рішення про розроблення, мета, відомості про розробника та перелік співвиконавців Програми, відповідальний виконавець та інші виконавці Програми, строки і етапи виконання, загальний обсяг фінансування тощо). Форму паспорту Програми наведено в додатку 1.

Розділ I. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма.

Розділ II. Мета Програми.

Розділ III. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми у сфері благоустрою. Завдання, заходи Програми та очікуваний результат. Строки та етапи виконання Програми.

Розділ IV. Ресурсне забезпечення Програми.

Розділ V. Моніторинг та контроль за виконанням завдань Програми.

3. Рекомендований зміст Програми

3.1. У розділі «Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма» рекомендується включити:

3.1.1 Загальну характеристику населеного пункту:

- аналіз природно-кліматичних, гідрогеологічних, соціально-економічних, демографічних та інших умов, які впливають на сферу благоустрою населеного пункту;
- наявний житловий фонд, його розподіл за типами житлової забудови та рівнем благоустрою;
- стан містобудування і перспективи територіального розвитку населеного пункту, його адміністративний поділ і кількість населення.

3.1.2. Аналіз існуючого стану сфери благоустрою:

- аналіз стану сфери дорожньо-мостового господарства, в тому числі з питань паркування;
- аналіз стану сфери зовнішнього освітлення;
- аналіз стану сфери зеленого господарства;
- аналіз стану сфери інженерного захисту територій;
- аналіз стану санітарного очищення;
- аналіз стану галузі поховання та похоронної справи;
- аналіз стану дотримання законодавства у сфері благоустрою.

3.1.3. Причини виникнення проблеми у сфері благоустрою та обґрунтування необхідності її розв'язання шляхом розроблення і виконання Програми:

- аналіз причин виникнення проблеми у сфері благоустрою,
- обґрунтування неможливості її розв'язання в рамках інших або раніше прийнятих місцевих, регіональних програм.

3.2. У розділі «Мета Програми» рекомендується визначити мету програми та очікувані результати вирішення виявлених проблем у сфері благоустрою.

3.3. У розділі «Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми у сфері благоустрою. Завдання, заходи Програми та очікуваний результат. Строки та етапи виконання Програми» рекомендується наводити шляхи, методи і засоби розв'язання проблеми у сфері благоустрою, строки (етапи) виконання Програми. До завдань Програми рекомендується включати конкретні заходи з благоустрою населених пунктів, що повинні бути здійснені

протягом певного періоду та мають забезпечувати досягнення цілей і мети Програми, передбачати конкретні дії, які можна оцінити за допомогою показників результатів проведених заходів. Заходи Програми та результативні показники оформлюються у вигляді таблиць, форми яких наведено у Додатку 2.

При визначені шляхів реалізації основних заходів рекомендується обґрунтувати необхідність виконання містобудівних, архітектурно-художніх, організаційних, інженерно-технічних, екологічних та економічних заходів, що забезпечать комплексний благоустрій територій населених пунктів та сприятливе для життєдіяльності людини середовище, а саме щодо:

3.3.1. загальних питань благоустрою:

- розроблення Правил з благоустрою населених пунктів;
- проведення паспортизації та інвентаризації об'єктів благоустрою населених пунктів;
- підвищення якості ремонту, утримання об'єктів благоустрою;
- розвиток методів і прийомів комплексного благоустрою, включаючи колористичні рішення, архітектурне освітлення, озеленення і ландшафтну архітектуру, монументальне мистецтво, мощення вулично-дорожньої мережі, квіткове оформлення та їх комплексного використання у різних поєднаннях з урахуванням містобудівних вимог;
- впровадження композиційних рішень з покращення естетично-декоративного оформлення населених пунктів;
- захист об'єктів благоустрою від неналежної експлуатації, інших незаконних дій, збереження їхніх функцій та якості;
- технічне переоснащення машин і механізмів, що використовуються під час утримання та ремонту об'єктів благоустрою;
- створення безбар'єрного середовища для інвалідів та інших маломобільних груп населення шляхом обладнання елементів благоустрою відповідними спеціальними і допоміжними засобами, в тому числі:
 - 1) уніфікованою візуальною та звуковою інформацією;
 - 2) спеціальними покажчиками біля об'єктів, що будуються або ремонтуються;

- 3) уніфікованою звуковою сигналізацією світлофорів;
- 4) телефонами-автоматами або іншими засобами зв'язку, доступними для інвалідів;
- 5) санітарно-гігієнічними приміщеннями, обладнаними для користування інвалідами;
- 6) пандусами і бильцями на сходах біля входів у будинки, зупинок маршрутних транспортних засобів та місць посадки і висадки пасажирів, а також пандусами - на входах у надземні і підземні переходи вулиць, доріг і магістралей;
- 7) пологими спусками на тротуарах у місцях наземних переходів вулиць, доріг, магістралей та зупинок міського транспорту загального користування, в тому числі - доріжками зі змінним покриттям для інвалідів з вадами зору (тактильною інформацією);
- 8) спеціальними покажчиками маршрутів руху інвалідів територіями загального користування тощо;
 - благоустрій пам'яток культурної та історичної спадщини;
 - встановлення технічних засобів регулювання дорожнього руху;
 - створення безпечних умов праці персоналу та безпечних виробничих умов під час утримання та ремонту об'єктів благоустрою;
 - залучення громадськості до здійснення заходів у сфері благоустрою;
 - навчально-виховні та інформаційно-рекламні заходи, спрямовані на активізацію участі населення у сфері благоустрою;
 - систематичне висвітлювання в засобах масової інформації проблемних питань та шляхів реформування і розвитку сфери благоустрою населених пунктів.

3.3.2. утримання вулично-дорожньої мережі та паркування транспортних засобів:

- належний ремонт і утримання вулично-дорожньої мережі;
- належна експлуатація штучних споруд на вулицях і дорогах населених пунктів;
- впровадження нових високоефективних екологічнобезпечних матеріалів для ремонту вулично-дорожньої мережі та утримання її у зимовий період;

- забезпечення проектних характеристик вулично-дорожньої мережі щодо конструкції та якості покриття й облаштування, а також контроль за характеристиками зчеплення поверхні дороги;

- удосконалення організації роботи підрозділів ДАІ щодо нагляду за станом вулично-дорожньої мережі у місцях скоєння дорожньо-транспортних пригод і прийняття дієвих заходів реагування посадовими особами дорожньо-комунальних організацій на виявлені в місцях дорожньо-транспортних пригод на вулично-дорожній мережі незадовільні дорожні умови;

- відновлення захисного шару бетону залізобетонних конструкцій транспортних споруд;

- обладнання закритої дощової каналізації існуючої вулично-дорожньої мережі;

- належне утримання майданчиків для паркування, стоянок і зупинок міського транспорту та гостьових стоянок транспортних засобів;

- організація у населених пунктах майданчиків для паркування транспортних засобів відповідно до законодавства;

- обладнання майданчиків для паркування автоматичними паркувальними системами європейського рівня;

- належне утримання майданчиків для паркування транспортних засобів.

3.3.3. зовнішнього освітлення:

- належне утримання, поточний ремонт та обслуговування об'єктів зовнішнього освітлення населених пунктів;

- застосування комп'ютерної техніки у сфері керування зовнішнім освітленням;

- впровадження енергозберігаючих технологій у сфері зовнішнього освітлення.

3.3.4. утримання зелених насаджень:

- захист зелених насаджень у населених пунктах від шкідників та збудників хвороб;

- ефективна діяльність розсадників зелених насаджень у населених пунктах та визначення асортименту витривалих порід зелених насаджень;

- розроблення технологічних карт з утримання зелених насаджень;
- реалізація заходів, що не увійшли до місцевих програм розвитку та збереження зелених зон.

3.3.5. санітарного очищення:

- розроблення схеми санітарного очищення (у разі відсутності);
- реалізація заходів місцевих програм поводження з побутовими відходами;
- реалізація заходів, що не увійшли до місцевих програм поводження з побутовими відходами.

3.3.6. інженерного захисту територій:

- організація відведення поверхневого стоку;
- укріплення берегів, зсувних ділянок (з проявами карсту, просідання, осипів та обвалів, а також зсувонебезпечних територій) шляхом улаштування дренажних споруд, спорудження габіонів, спорудження буронабивних паль, улаштування ростверків, будівництва естакад, будівництва підпірних стін, анкерного закріплення та інших методів укріплення.

Під час визначення заходів з благоустрою населених пунктів рекомендується передбачати компенсаційні заходи на випадок порушення земель, знесення насаджень, пошкодження об'єктів благоустрою, природних ландшафтів тощо з метою їх відновлення.

3.4. У розділі «Ресурсне забезпечення Програми» рекомендується визначати орієнтовні обсяги фінансових витрат, необхідні для виконання Програми в цілому і диференційовано за роками з визначенням джерел фінансування, у тому числі за рахунок коштів відповідних бюджетів, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

3.5. У розділі «Моніторинг та контроль за виконанням завдань Програми» рекомендується зазначати:

- терміни та процедуру подання щорічних і проміжних звітів про виконання заходів Програми;

- проведення збору, узагальнення та аналізу даних про виконання запланованих заходів;

- здійснення контролю за виконанням Програми відповідно до чинного законодавства.

**Директор Департаменту благоустрою,
комунального обслуговування та
міського електротранспорту**

О.П. Ігнатенко

ПАСПОРТ
місцевої програми (планів заходів) з благоустрою населеного пункту

1. Програма затверджена:

Розпорядженням місцевої державної адміністрації або рішенням органу місцевого самоврядування від _____ 20__ р. № _____

2. Керівник Програми _____

3. Виконавці завдань Програми _____

4. Строк виконання _____ роки

5. Прогнозні обсяги та джерела фінансування

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис. грн	У тому числі за роками				
		20__	20__	20__	20__	20__
Місцевий бюджет						
Інші джерела (кошти фонду охорони навколишнього середовища, кошти підприємств сфери благоустрою, кредити, інвестиції, інші, не заборонені законодавством)						
Усього						

Керівник Програми _____

М.П.

